

اطلاعاتی در باره عفونت پنهان (نهفته) سل/ توبرکلوز

عفونت پنهان سل/ توبرکلوز چیست؟

در چنین شرایطی شخص عفونت سل را گرفته است ولی باکتریهای سل در بدن او در حالت نهفته و غیرفعال هستند. در این حالت، شخص دارای علائم نبوده، او بیمار نیست و بیماری را نیز به دیگران انتقال نمی‌دهد.

یک چهارم مردم جهان دارای عفونت نهفته سل هستند. اکثریت آنها در کشورهای دچار عفونت شده‌اند که سل در آنها رایج است (تقریباً کل آسیا، آفریقا، آمریکای جنوبی و مرکزی، بخش زیادی از کشورهای اروپای شرقی). قبلاً سل در فنلاند زیاد بود. به همین علت بسیاری از افرادی که تا قبل از سال 1950 در فنلاند بدنیا آمده‌اند، در دوران کودکی یا نوجوانی به بیماری سل مبتلا شده‌اند.

چرا عفونت سل/ توبرکلوز نهفته را باید درمان کرد؟

هدف از درمان، از بین بردن باکتریهای سل پنهان در بدن و و بنابراین جلوگیری از بیماری می‌باشد.

عفونت سل نهفته می‌تواند در مقطعی از زندگی و حتی پس از گذشت چند دهه از ابتلا به عفونت، فعال شود. در چنین مواقعی، شخص بیمار شده، دچار علائم گردیده و می‌تواند سل را به نزدیکان خویش انتقال دهد. بیشترین خطر بیمار شدن حدوداً در ظرف دو سال پس از ابتلا به عفونت می‌باشد. پس از آن، بیمار شدن بعلت تضعیف موقتی یا دائمی سیستم ایمنی بدن می‌باشد.

عفونت سل/ توبرکلوز نهفته از بین افرادی که در معرض خطر بالای ابتلا به این بیماری هستند، جستجو می‌شود.

- افراد در معرض ابتلا به سل/ توبرکلوز افرادی هستند که جزو نزدیکان فرد بیمار می‌باشند، از قبیل افرادی که در یک خانوار زندگی می‌کنند. مقامات درمانی تعیین می‌کنند که چه افرادی مورد معاینه قرار می‌گیرند. تنها یک سوم افرادی که در معرض بیماری بوده‌اند، به بیماری سل/ توبرکلوز مبتلا می‌شوند.
- از هر صد نفر بزرگسالی که دچار عفونت سل شده‌اند، ده نفر به بیماری سل مبتلا می‌شود. ابتلا به بیماری در نیمی از این افراد در ظرف دو سال و در بقیه، در اواخر زندگی آنها است.
 - از هر دو کودک زیر سن 1 سال، یک نفر و از هر چهار کودک 1 تا 5 ساله، یک نفر ممکن است پس از دریافت عفونت، بیمار شوند. همچنین خطر بیمار شدن افراد نوجوان و بزرگسالان جوان بیشتر از افراد مسن است. به همین علت موارد سرایت در میان افرادی که در معرض عفونت بوده و دارای سن زیر 35 سال می‌باشند، جستجو می‌شود.
 - توانایی سیستم دفاعی بدن، تأثیر تعیین کننده‌ای بر خطر ابتلا به این بیماری دارد. اگر فردی که در معرض عفونت بوده است، دارای بیماریها یا درمانهای دارویی تضعیف کننده سیستم دفاعی بدن باشد، در این صورت بدون توجه به سن بیمار، آزمایشات و معاینات لازم برنامه ریزی می‌شوند.

بیماریها، درمانهای دارویی و اقدامات درمانی تضعیف کننده سیستم دفاعی بدن که در رابطه با آنها آزمایشات و معاینات لازم انجام می‌شود عبارتند از:

- عفونت اچ آی وی (HIV)
- سیلیکوز (بیماری شغلی ناشی از استنشاق غبار سیلیس)
- هنگام برنامه‌ریزی برای پیوند عضو
- نیاز به انجام دیالیز با پیشرفت نارسایی مزمن کلیه
- در زمان برنامه‌ریزی برای شروع درمان با مواد دارویی بیولوژیکی یا مهارکننده‌های JAK

چرا عفونت سل/ توبرکلوز نهفته را باید درمان کرد؟

برای بزرگسالان از آزمایش خون (IGRA, Interferon Gamma Release Assay) استفاده می‌شود، برای کودکان زیر هفت سال از تست پوستی (Mantoux) نیز استفاده می‌شود.

چگونه عفونت سل/توبرکلوز نهفته درمان می‌شود؟

قبل از شروع درمان اطمینان حاصل می‌شود که شخص علائم حاکی از بیماری سل را نداشته و عکس ریه/شش او طبیعی باشد. در صورت لزوم نمونه‌های خلط نیز گرفته می‌شوند. در ضمن آزمایش‌های خون، هموگلوبین، گلبولهای سفید، آزمایش‌های کبد و کلیه/گرده و تست اچ آی وی بررسی می‌شود.

پس از بررسی‌های مختص به فرد و انجام گفتگو، تصمیم مربوط به درمان گرفته می‌شود. فقط در صورت تمایل و خواست شخص و تعهد او نسبت به درمان، تداوی ارائه می‌شود. شروع و پیگیری درمان در مراکز درمانی وابسته به بخش عمومی انجام می‌شود (در بیمارستان/شفاخانه یا در درمانگاه/مرکز صحتی) بر اساس قانون مربوط به پرداخت هزینه‌های ارباب‌رجوع، انجام آزمایش‌ها و درمان، رایگان می‌باشد.

از داروهای سل/توبرکلوز برای درمان استفاده می‌شود. دکتر بسته به مورد، مناسبترین دارو یا ترکیب دارویی را انتخاب می‌کند. بسته به شرایط و نوع ترکیب دارویی، طول مدت درمان می‌تواند 3 تا 9 ماه باشد. درمان ممکن است با عوارض جانبی همراه باشد. برای مطالعه بیشتر در این باره به بروشور/کتابچه راهنمای بیمار مراجعه کنید.

درمان دارویی چقدر مؤثر است؟

با درمان دارویی می‌توان از پیشرفت بیماری سل در اکثر افرادی که درمان کامل را گرفته‌اند، جلوگیری کرد.

آیا می‌توانم در طول دوران بارداری از درمان دارویی استفاده کنم؟

اگر قصد و برنامه باردار شدن را دارید، عاقلانه این است که درمان عفونت نهفته سل (LTBI) را تا قبل از شروع بارداری انجام دهید. خطر التهاب کبد مادر در طول دوران بارداری کمی افزایش یافته است. به همین علت ترجیحاً 3 ماه پس از زایمان، درمان انجام می‌شود. تصمیم درمان در مورد هر شخصی بطور جداگانه و بر اساس بررسی‌های کامل صورت می‌گیرد. داروهای سل/توبرکلوز خطری برای جنین ایجاد نمی‌کنند.

مراقب خویش باشید!

شما می‌توانید با سبک زندگی خویش، سیستم دفاعی خود را تقویت کنید. بنابراین مراقب خود باشید. غذاهای متنوع بخورید، ورزش کنید و اندازه کافی بخوابید. سیگار را ترک کنید و الکل را در حد اعتدال مصرف کنید. از استرس بپرهیزید. از مکمل ویتامین دی استفاده کنید: استفاده از آن برای افراد دارای پوست روشن حداقل در فصل تاریکی که از اکتبر تا آوریل می‌باشد، و برای افراد دارای پوست تیره در تمام فصول سال توصیه می‌شود.

اگر دچار سرفه طولانی مدت، خلط، بی‌اشتهایی، لاغری، خستگی شدید یا تعریق شبانه شدید، با دکتر تماس بگیرید.

مطالعه بیشتر از: www.tuberkuloosi.fi